

Predikan i Kyrkhults kyrka 2011 av Tobias Bäckström

9 sönd. efter tref

"Goda förvaltare"

Amos 8:4-7

2 Tim 4:1-7

Luk 16:1-13

Ps: 183, 653, 596, 522, 2:1,4

Goda förvaltare är temat för idag. Och så får vi höra en liknelse om en ohederlig förvaltare! En förvaltare som beskylls för att förskingra sin herres förmögenhet. Och av allt att döma så ligger det något i beskyllningarna. Han blir således avskedad, och när det visar sig att han är allergisk mot kroppsarbete, så beslutar han sig att skingra hans herres egendomar än mer, så länge han har lite tid kvar. Och så berömmar Jesus honom för hans förslagenhet.

Den här liknelsen är på många sätt gåtfull, vi förstår inte direkt vad Jesus egentligen vill komma. Men det kan hända att det är avsiktligt som Jesus inte är övertydlig. Det är ofta så som hans pedagogik fungerar, han vill inte i första hand förklara utan istället få oss att fundera.

Därför ska vi komma ihåg att egentligen är alla Jesu liknelser lite gåtfulla. Vi ska särskilt vara på vår vakt om vi tror att vi har fattat hela poängen. En liknelse kan aldrig helt uttömmas, det finns alltid mer att lära och den kan användas på mer än ett sätt.

I den aktuella liknelsen, så antyds det att förvaltarens herre inte heller var så hederlig. Det tycks vara många som hade stora skulder till honom. Mose lag förbjuder ockerränta men det var kanske på det sättet som han byggde upp sina tillgångar. Och Jesus talar ju också om honom som den ohederlige mammon och evangelietexten avslutas med att vi inte kan tjäna både Gud och mammon. Det är två makter som ställs mot varandra, två olika förhållningsätt, två principer som utesluter varandra. Vi kan inte vara på bådassida. Är vi på Guds sida och tjänar honom kommer vi oundvikligen att komma på kollisionskurs med den andra sidan. Då kommer vi i mammons ögon att betraktas som ohederliga. Den andra sidan har förmodligen inget gott öga till att vi gör Guds vilja.

Men vi är alla förvaltare, vi är förvaltare av de goda gåvor som Gud ger. Att vara förvaltare betyder att man inte är ägare, egentligen så tillhör alltså all vår egendom Gud, även de materiella tillgångar som vi har. Vår uppgift är att förvalta detta efter bästa förmåga och se till det gemensamma bästa.

Jesus tycks ju mena att vi ska se den här ohederlige förvaltaren som en förebild. Ändå så är det ju först när han själv tjänar på det som han drabbas av en vilja att hjälpa andra. Han hade en baktanke med att lätta bördorna på de som stod i skuld till hans herre, han tänkte att de då i sin tur skulle hjälpa honom och ta emot honom i deras hem.

Detta måste betyda att det inte behöver vara fel att hjälpa andra även när man själv vinner på det. Det utesluter naturligtvis inte heller att osjälviskt och att utan baktanke att bistå andra. Men vi kanske ibland får för oss att välgörenhet bara är välgörenhet om vi inte själva får någon fördel av det.

Ibland kanske vi slår oss till ro med vetskapen att vi har skänkt så och så mycket pengar, och menar att det inte är vårt problem om hjälpen inte når fram. Men är det ett exempel på klokt förvaltarekap? Vi har ansvar för våra pengar, även när vi har lämnat dem ifrån oss. Det gäller när vi köper produkter, till exempel från företag som betar sig oetiskt, eller om vi köper fisk som är utrotningshotad. Men det gäller också när vi skänker pengar till välgörenhet.

Sida har under åren ibland visat prov på dåligt förvaltarekap. Man har pumpat ut pengar till diktaturer och andra korrupta regimer och sen helst inte velat veta vad som har hänt med dem. Men ansvaret för hur pengarna används försvinner inte bara för att jag har släpper taget om sedeln.

Jag tror att mikrokreditmarknaden i Afrika är inne på rätt spår: att vi lånar ut pengar till den fattige som får chans att starta en liten rörelse som han kan försörja sig på. Men är det då inte bättre att bara skänka pengarna, är det inte att sko sig på den fattige att ge lån och dessutom ta ränta på lånet? Men det är inte säkert att det hade varit bättre att bara ge pengarna. När det gäller klokt förvaltarekap så måste vi se vad som fungerar i praktiken och inse att jag har ansvar för pengarna även när jag lämnat dem ifrån mig. Ett lån till den fattige, istället för en allmosa, innebär att man förväntar sig gott förvaltarekap av pengarna. Pengarna kommer användas med större omsorg och klokhed.

Men det viktigaste som vi har att förvalta är inte våra jordiska ägodelar. Jesus talar om att det finns andra skatter att bevara och som förvaltas enligt andra principer än våra ekonomiska principer här. En viktig princip är att inte skilja på stort och smått. ”Den som är trogen i smått är trogen också i stort, och den som är ohederlig i smått är ohederlig också i stort.” Den som vill vara trogen mot Gud kan inte gradera uppgifterna som vi har att förvalta och tänka att det ena är viktigare än det andra. Det är i de små detaljerna som vi avslöjas och det mesta i våra liv hör till det minsta. Det är småsakerna som ger oss de flesta tillfällena till trohet eller ohederlighet. Vi kan inte heller tänka att det viktigaste är att vara trogen mot Gud, sen behöver vi inte bry oss om människor. Ingen kan vara trogen mot Gud om man inte också är det mot sin medmänniska.

Vårt liv här får konsekvenser i evigheten, det finns det antydningar om i vår evangelietext när Jesus uppmanar oss att skaffa oss vänner som tar emot oss i evighetens hyddor.

Våra liv har vi nämligen fått i gåva från Gud, men också som ett uppdrag. Det viktigaste att förvalta är inte våra ägodelar utan oss själva. Hela vårt liv är ett uppdrag att förvalta. Därför kan ingen säga att hon har fått mer eller mindre än någon annan. Vi har oss själva varken mer eller mindre. Och genom att vara goda förvaltare åt oss själva så skaffar vi oss himmelska vänner som tar emot oss i evighetens hyddor.

Herre, du är den gode förvaltaren. Hjälp oss att se dig som vår förebild när vi ska förvalta det som vi fått till låns. Amen